

MATKAILUFOORUMIN 7.6.2024 KOKOUKSEN KESKUSTELUKOOSTE: MATKAILUN TKI-TOIMINTA

Keskustelukoosteen tavoite

Matkailufoorumi on matkailun kehittämisen keskeinen kokoonpano valtakunnan tasolla. Se toimii neuvoo-antavana asiantuntijaelimenä matkailun kehittämiseen laajasti liittyvissä strategisissa kokonaisuuksissa. Foorumi toimii työ- ja elinkeinoministeriön yhteydessä ja koordinoimana. Matkailufoorumin puheenjohtajana toimii elinkeinoministeri.

Matkailufoorumi tehtävänä on yhteisen keskustelun avulla seurata, arvioida, edistää ja ennakoida matkailun kehittämisen keskeisiä ilmiöitä. Jokaisen jäsenorganisaation vastuulla on oman toimintansa kautta edistää keskusteltuja asioita sekä Suomen matkailustrategian toimeenpanoa. Matkailufoorumin toiminnan tuloksellisuutta voidaan arvioida mm. miten tehokkaasti jäsenet ovat toteuttaneet matkailustrategiaa, miten tarkkaa tilannekuvaa käsiteltävistä asioista jäsenet pystyvät välittämään muille jäsenille sekä siinä, miten toiminta vahvistaa jäsenten välistä yhteistyötä.

Keskustelukoosteen tavoitteena on vahvistaa ja konkretisoida Matkailufoorumin toimintaa. Koosteet toimivat myös matkailurahoittajien työn tukena rahoitettavien hanketarpeiden tunnistamisessa ja inspiraationa alueellisille matkailutoimijoille uusien hankkeiden ja toimenpiteiden käynnistämässä. Koosteet tuottavat tilannekuvatietoa myös Suomen matkailustrategian toimenpideohjelman (ja strategian) laadintaan, toteuttamiseen, seurantaan ja arviointiin.

Matkailufoorumin sihteeristö laatii keskustelukoosteen. Kooste laaditaan kokouksessa käytävän keskustelun pohjalta. Jäsenistölle on etukäteen toimitettu kysymykset keskusteluun valmistautumiseksi. Kooste julkaistaan TEM matkailun verkkosivulla olevalla [Matkailufoorumin alisivulla](#).

Keskustelukooste ei korvaa jäsenistölle jaettavaa kokousmuistiota. Kooste ei myöskään korvaa kokouskohtaista verkkouutista, joka julkaistaan kokousta seuraavana arkipäivänä TEMin verkkosivuilla, TEMin matkailun verkkosivuilla sekä [Matkailufoorumin hankeikkunassa](#).

Keskustelukysymykset

Jäsenistöä oli ennakoon pyydetty valmistelemaan puheenvuoro huomioiden seuraavat kysymykset:

- Mikä on tki-toiminnan tuottama lisäarvo matkailualalle?
- Miten matkailualalle saadaan lisää tki-toimintaa?
- Miten matkailun alueellisen tki-toiminnan vaikuttavuutta koko Suomen matkailualalle voidaan tehostaa?
- Miten lisätään matkailuyritysten ja tutkimusorganisaatioiden välistä yhteistyötä?
- Matkailuyritykset: mitkä ovat suurimpia haasteita tki-rahoituksen hakemisessa?

Puheenvuorot olivat luonteeltaan yleisiä, eikä keskustelussa otettu juuri-kaan esille kysymyskohtaisia nostoja. Keskustelun yleisluonteisuuden takia myöskään tämän kertaista keskustelukoostetta ei ole laadittu kysymyskohtaisesti.

Kooste keskustelusta

Jäsenistön mukaan hallituksen panostukset tk-toimintaan tulevat matkailualan näkökulmasta haastavana aikana. Osalla matkailuyrityksistä suurimmat huolet ovat hyvin konkreettisia ja kiinni siitä, tuleeko ovesta sisään asiakkaita. Matkailualan yleisen kehittämisen ja tki-toiminnan vahvistamisen sijaan tarvittaisiin rahoituspanostuksia myyntiin ja markkinointiin Suomen ja yritysten tasolla. Kannustaminen alan osallistumiseen tk-rahoituksen hakemiseen ei ole toimiva ratkaisu, kun samaan aikaan Business Finlandille kohdennettu rahoitus matkailun edistämistyölle laskee.

Keskustelussa todettiin, että tki-toiminta tuo yrityksille lisäarvoa ja mahdollistaa rahoituspohjan laajentaminen. Jäsenten näkemysten mukaan matkailualan kyvykkyys tki-toimintaan on kuitenkin matala. Ala tarvitsee yhteistyötä muiden toimialojen kanssa (esim. klusteritoiminta) osaamisen kasvattamiseksi sekä tki-toimintaan mukaan pääsemiseksi. Huomiona nostettiin lisäksi, että yrityksissä tki-toimintaan osallistuu usein muutama henkilö, eikä toiminnasta juurikaan viestitä henkilökunnalle.

Tki-toiminnan vahvistamista edistäisi, jos matkailutoimijat saisivat tukea tki-rahoituksen hakemiseen ja tki-hankkeiden laadintaan. Yhteistyötä tutkimusorganisaatioiden ja yritysten välillä tulisi lisätä. Konkreettisenä käytännön haasteena tki-toimintaan osallistumisessa nostettiin esille de minimis -kiintiön nopea täytyminen erityisesti alueellisissa veturiyrityksissä. Tällä voi olla vaikutuksia koko alueen tai laajemman yritysverkoston mahdollisuuksiin osallistua tki-toimintaan. Ehdotuksena esitettiin myös tukikriteerien väljentämistä, se voisi madaltaa matkailuyritysten kynnystä osallistua tki-toimintaan ja jättää rahoitushakemuksia. Business Finlandin näkyvyys alueilla mainittiin tärkeänä kannustimena tki-toimintaan aktivoitumisessa. Tki-toiminnalle ehdotettiin myös uutta sanoitusta, jotta matkailuyritysten ymmärrys toiminnan luonteesta ja mahdollisuuksista oman toiminnan kehittämiseen kasvaisi. Suomen matkailustrategiassa tulisi huomioida matkailun tki-toiminta.

Jäsenistön mukaan tki-hankkeet ovat osittain irrallaan yritystoiminnan arjesta. Yritykset tulisi osallistaa aktiivisemmin hankkeisiin jo suunnitelluvaiheessa ja pitää yritysten tarpeita hankkeiden lähtökohtana. Tarvi- taan nopeita ja käytännönläheisiä toteutuksia. Hankkeena tehtävän tki-toiminnan tulosten tulisi jäädä osaksi pysyvää toimintaa. Esimerkiksi lop- puraportti ei yritysten näkökulmasta ole hankkeen tulos.

Jäsenet korostivat myös viestinnän merkitystä. Tki-toiminnan tuloksista tulisi aktiivisemmin viestiä alalle ja sidosryhmille sekä nostaa tuloksia esille myös mediassa.

Tki-toiminnan keskeisinä aiheina mainittiin mm. digitaalinen matkailu-markkinointi (myös kotimaan markkinalla), ruoka, matkailudata, uusien tapahtumakonseptien kehittäminen, palvelualojen henkilöstöosaaminen, kuluttajakäyttäytyminen, matkailijakokemuksen kehittäminen, tuotekehitys sekä tutkimustiedon jatkojalostaminen.

Jäsenten jakamat linkit

Jäsenten toivottiin kokouksen aikana liittävän Teams-chattiin esimerkkejä (linkkejä), mitä konkreettisia tuloksia matkailulle kohdennetulla tki-rahoituksella on saatu aikaan. Kokouksen aikana ei jaettu esimerkkejä.

Lopuksi

Matkailufoorumin sihteeristön huomiona keskustelusta, että tki-toiminnan määritelmä ja ero matkailuelinkeinon yleiseen kehittämiseen ymmärrettiin eri tavoin. Tämä näkyi keskustelussa ja on hahmotettavissa myös tästä keskustelukoosteesta. Esimerkiksi kommentti tki-toiminnan irrallisuudesta yritystoimintaan on ristiriitainen, koska esimerkiksi Business Finland myöntää tki-rahoitusta myös matkailualan yrityksille. Tki-toimintaan liittyvän käsitteistön selkeyttämisessä on vielä tehtävää matkailualalla.

Haettavissa oleva tki-rahoitus ja hallituksen panostukset tk-rahoitukseen ovat myös matkailualan käytettävissä. Alan tulee kuitenkin ymmärtää tki-toiminnan ja -kriteerien ero yleiseen elinkeinojen kehittämiseen. Tämän ymmärryksen kautta on mahdollista löytää tki-rahoitukseen soveltuvia hankeideoita sekä nähdä tki-rahoitus yritystoiminnan ja matkailualan kehittämismahdollisuutena. Matkailun tki-toiminnassa on runsaasti kasvun varaa, jos tarkastellaan esimerkiksi Business Finlandin matkailualalle myöntämän tki-rahoituksen suuruutta suhteessa myönnettyyn tki-rahoitukseen kokonaisuutena.